

SOCIETAS HERALDICA SCANDINAVICA
NYHEDSBREV NR. 39, MARTS 2016
ISSN: 1904-1233

REDAKTØRERNES SPALTE

Den gunstige læser vil måske undres over at nyhedsbrevet denne gang tilsyneladende udkommer en måned for tidligt. Forklaringen er ganske enkel: styrelsen for Societas Heraldica Scandinavica fulgte på sit seneste møde redaktørernes forslag om at fremrykke udgivelsesterminerne med en måned. Nyhedsbrevet vil i fremtiden udkomme 1. marts, 1. juni, 1. september og 1. december. Det vil lette reaktionens arbejde da december for de fleste i forvejen er helliget juleforberedelser og nyhedsbrevets sommernummer nu vil udkomme inden den egentlige ferieperiode. Alle bidrag er som altid er meget velkomne og sendes til enten info@arsheraldica.dk eller ct.von.christierson@webspeed.dk.

Ronny Andersen & Carl-Thomas von Christierson

- S. 1: REDAKTØRERNES SPALTE
- S. 2: NYE MEDLEMMER & DANSK HERALDISK SELSKAB FORÅR 2016
- S. 4: SOCIETAS HERALDICA LUNDENSIS VÅRPROGRAM
- S. 5: HERALDIKHELG I STOCKHOLM
- S. 6: NORDISKA HERALDISKA KONFERENSEN 2017
- S. 8: SVERIGES RIDDARHUS NYA HEMSIDA
- S. 9: VAPEN FRÅN FÖRRA RIDDARHUSET I LIVLAND
- S. 11: KODETABEL TIL SIEBMACHER – SKANDINAVISK VAPENRULLA
- S. 12: BIRMINGHAM HERALDRY CONFERENCE

NYE MEDLEMMER OKTOBER - DECEMBER 2015

Vagn Brinckmann, Brønshøj, Danmark

Jens Bundesen, Fredericia, Danmark

Detlef Friedrich, Sørbøvåg, Norge

Kurt Villads Jensen, Djursholm, Sverige

Harald von Knorring, Uppsala, Sverige

Marja Kyyhkynen, Helsingfors, Finland

Robert D. Lilford, Lund, Sverige

DANSK HERALDISK SELSKAB

Aktiviteter 2016

Foredrag:

Tirsdag 29. marts 2016: Ronny Andersen

"Sorø Akademis våbenbog – en glemt heraldisk perle"

En våbenbog, der blev købt på auktion og senere solgt af et antikvariat til biblioteket på Sorø Akademi, viste sig at være en glemt våbenbog over akademiets studenter fra 1747-1794. På lykkelig vis undgik den at gå til grunde ved akademiets brand i 1813. Foredraget ser nærmere på våbenbogens indhold.

Udflugt

Lørdag 30. april 2016

UDFLUGT TIL HERLUFSHOLM. Rundvisningen begynder kl. 13 ved biblioteksbygningen, og varer ca. halvanden time. Tilmelding senest 1. april 2016 på dhs@heraldik.org Deltager sørger selv for transport, og der kan parkeres ved kirken.

Pris: 40 kr. Lige penge bedes medbragt til omviseren.

Generalforsamling

Tirsdag 31. maj 2016

Generalforsamling med indledende foredrag af *Nils G. Bartholdy: "Adelsmanden Bertel Thorvaldsen. En berømt billedhuggers tiløb til våben."* Sted: Rosenborgs foredragssal. Yderligere informationer følger.

Bertel Thorvaldsens våben

SOCIETAS HERALDICA LUNDENSIS

PRESENTERAR

DÖDENS HERALDIK OCH CEREMONIER

SYMBOLIKEN VID BEGRAVNINGAR M.M.

Societas Heraldica Lundensis inbjuder till ett seminarium om dödens heraldik och ceremonier lördagen den 24 september 2016

- kl. 10.00 Seminariet inleds
- kl. 10.15 Jur. dr Elsa Trolle Önnerfors
Synen på vanitas och memento mori under 1600-talet
- kl. 11.00 Fil. mag. Alexander Engström
Adliga begravningsceremonier på 1600-talet
- kl. 12.00 Lunch
- kl. 13.30 Organist Lennart Palm
Humoristiskt kåseri om stormaktstidens män med utgångspunkt i deras praktfulla gravvalv
- kl. 14.30 Kaffe och kaka
- kl. 15.00 Cand.mag. et art. Carl-Thomas von Christierson
Finska huvudbaner och anvapen
- kl. 15.45 Avslutning – diskussion/frågor
- kl. 18.00 Middag – "Grand anno 1899"
Klädsel vid middagen: Högtidsdräkt m.o. uppmuntras.

Kostnader:

- Seminarieavgift inkl eftermiddagskaffe och kaka, 100 SEK.
- Seminarieavgift inkl lunch, eftermiddagskaffe och kaka, 250 SEK.
- Seminariemiddag "anno 1899" å Grand Hôtel, 895 SEK exklusive dryck.

Anmälan till seminarium, lunch och seminariemiddag sker genom förskottsbetalning till Societas Heraldica Lundensis bankgiro 663-0354, senast den 4 september 2016. Vänligen ange namn, e-postadress/telefonnummer och vilka delar av arrangemanget du önskar delta i. Information och frågor kan med fördel skickas till shl@heraldik.org.

HERALDIKHELG I STOCKHOLM 12-13 MARS 2016

Svenska Heraldiska Föreningens styrelse kallar till föreningsstämma lördag 12 mars 2016 på Kungl. Myntkabinettet, Slottsbacken 6, Stockholm.

Program lördag 12 mars

13.00 Inledning

13.15 Förtjänstmedaljörer 2016

13.30 Medaljölföredrag av Magnus Bäckmark: Bondesigill

14.10 Medaljölföredrag av Alexander Ulltjärn: Territoriella vapen, särskilt sockenvapen

14.30 Kaffe

ÄNDRING I PROGRAMMET: Medaljör Lars O. Lagerqvist kan tyvärr inte närvara. Istället:

15.00 Statsheraldiker Henrik Klackenberg, tillika numismatiker och tidigare chef för Myntkabinettet, berättar om Lars O. Lagerqvist och hans gärning

15.15 Henrik Klackenberg visar oss runt i Myntkabinettets samlingar

16.15 Föreningsstämma med föredragningslista enligt stadgarna

17.15 Avrundning (vi måste lämna lokalen senast 17.30)

18.00 Middag på Restaurang Arsenalen, Arsenalsgatan 3 (ca 750 m promenad från Slottsbacken)

Till mötet behövs ingen anmälan och det är kostnadsfritt, men för tre-rättersmiddagen måste vi ta en avgift på 250 kronor för medlemmar och 369 kronor för övriga.

Anmälan är bindande och görs genom att beloppet sätts in på **SHFs postgiro 22 27 90-8**.

Anmäl er senast torsdagen den 25 februari och glöm inte att skriva "Årsmötesmiddag" och namn på inbetalningen!

Program söndag 13 mars

11.00 Visning av utställningen "Dödens teater" på Livrustkammaren, Slottsbacken 3. Samling vid entrén kl. 10.50.

12.30 Visning av Ordenssalarna på Kungl. Slottet. Guide: Ordensintendent Tom C. Bergroth. Samling vid Västra valvet kl. 12.20 för erhållande av passerkort och inpassage. Om det är möjligt kommer vi även få en kortare visning av Skattkammaren, men den är stängd tillsvidare p.g.a. förhöjd säkerhet på Slottet så detta är avhängigt att den är öppen vid tiden för vårt besök.

Efter detta informell gemensam måltid för de som önskar och/eller eget fördjupat besök på Livrustkammaren. Alla visningar är kostnadsfria, men det är begränsat antal platser och obligatorisk föranmälan senast torsdag 10 mars.

Ytterligare upplysningar på <http://heraldik.se/heraldikhelg-stockholm-12-13-mars-2016/>

NORDISKA HERALDISKA KONFERENSEN 2017

Heraldik och ceremonier vid akademien

Universitetens och studenternas symbolvärld

Den nionde nordiska heraldiska konferensen äger rum i Lund, Sverige, den 25-28 maj 2017. Föredragen hålls den 26-27 maj 2017. Konferensen planeras inledas med en mottagning den 25 maj 2017 och avslutas med en utflykt den 28 maj 2017.

Föredrags-sessionerna inleds med några föredrag om ursprunget för sigill och vapen som symboler för universitet i ett europeiskt sammanhang. I olika föredrag lyfts sedan fram hur olika nordiska universitets sigill och vapen tillkommit, hur studenterna använt vapen och fanor, vad de akademiska symbolerna har för ursprung och hur dessa sedan använts i vapen för personer med anknytning till akademien, samt hur vapnen använts när studenter identifierat sig för varandra och gentemot universitetet.

Syftet med konferensen är att presentera en heltäckande bild av nordisk universitetsheraldik och -symbolik, dessutom med ett europeiskt historiskt perspektiv. Den hålls som vanligt inom ramen för de nordiska heraldiska konferenserna men är också anknuten till Lunds universitets 350-årsjubileum.

Ansvariga i organisationskommittén är Martin Sunnqvist, Elsa Trolle Önnerfors, Henric Åsklund och Claus K. Berntsen.

Adliga ätten Ehrenstråles vapen är ett exempel på vapen som innehåller akademiska symboler. David Nehrman (1695-1769) var professor i juridik i Lund 1720-1753. I hans vapen syns svärd, balansvåg och palmkvist som syftar på rätten och rättsvetenskapen. Även ögat är en rättssymbol; strålkranen ger även en antydning om Guds allseende öga.

Martin Sunnquist

AKADEMISKA HÖGTIDSDRÄKTER

I programmet för Lunds Lunds universitets årshögtid 29 januari 2016 ingår artikeln "Bland kjortlar, talarer, frackar, hattar och mössor. Om akademiska högtidsdräkter vid Lunds universitet" af Universitetsarkivarien Fredrik Tersmeden. Artikeln kan säkert ha intresse för nyhetsbrevets läsare och hittas på http://www.lu.se/sites/www.lu.se/files/arshogtiden_-2016.pdf

SVERIGES RIDDARHUS NYA HEMSIDA

Sveriges Riddarhus är i full gång med att implementera sin nya hemsida. Det nya formatet är inte bara innovativt, vackert och användarvänligt, det är ett förnämligt exempel på hur en historisk och traditionsfylld institution presenterar sig och sin verksamhet på ett fräscht och effektivt sätt, och där de digitala möjligheterna effektivt används till förmån för det som visas fram och presenteras. Ingångssidan med dess rubriker, meny och lockande bilder välkomnar den besökande och leder på ett enkelt och behändigt sätt fram till det rikhaltiga innehållet. Rubrikerna presenteras översködligt och med drop down menyer som genom kontrasterande färger fasthåller besökarens koncentration. Den grafiska utformningen, typsnitt och val av bilder arbetar väl ihop och skapar översködligt och nyfikenhet på att utforska hemsidans innehåll. En välkommen heraldisk nyhet är rubriken "Fokus på heraldik" där samtliga Arte et Martes heraldiska artiklar 2001-2015 har lagts ut. Ett mycket omfattande material har här gjorts lätt tillgängligt för alla. I ätte- och vapendatabasen presenteras de 663 levande ätternas vapen och blasonering. Här används de digitalt avbildade vapnen från Otto von Schwerins *Adliga vapensköldar i Sverige* som utkom år 2011. I de olika underrubrikernas textdelar har man behändigt lagt in relaterade artiklar så man genast hittar vidare inom ett särskilt intresseområde utan att behöva söka via menypunkterna.

Efter att alla upphängda vapenplåtar blivit nyfotograferade utger Riddarhuset i 2019 ett magnifikt och rikt illustrerat heraldiskt bokverk i tre band om samlingen av de 2 331 vapenplåtarna i Riddarhussalen. För första gången åskådliggörs samlingen med förklarande text till varje sköld av heraldikern Magnus Bäckmark. De tre banden kommer även att ha fördjupande och intresseväckande artiklar av specialister inom adel och heraldik. Via hemsidan kan man redan nu förhandsköpa bokverket till specialpriset 1 500 exkl. frakt. Erbjudandet gäller under perioden 20 februari – 30 juni 2016. Se under butik.

Nyhetsbrevet gratulerar Riddarhuset till den nya hemsidan och rekommenderar alla att se närmare på <https://www.riddarhuset.se/verksamhet/genealogi-och-heraldik/attevapen-heraldik/>

Car-Thomas von Christerson

VAPEN FRÅN FÖRRA RIDDARHUSET I LIVLAND

På den 10 Nordiska heraldiska konferensen i Helsingfors blev deltagarna, som var med på utflykten till Tallin, i tillfälle att besöka förra Riddarhuset i Estland där personalen extraordinärt hade lagt fram ett urval av de vapensköldar som en gång varit upphängda där. Den som i dag besöker Lettlands huvudstad Riga och museet för Rigas historia och navigation vid domkyrkan vill i trappuppgången se en rad vapen upphängda. Det är bevarade vapensköldar från Livlands förra riddarhus. Den baltiska adeln uppstod med Tyska ordens erövring av Baltikum och fortlevde som institution i Estland, Livland, Kurland och på Ösel. Ätterna var främst balttyska med med tiden upptogs även svenska, ryska och polska ätter i den baltiska adeln. I Baltikum etablerades riddarhus i Tallin, Riga, Mitau (Jelgava) och på Ösel. Den imponerande riddarhusbyggnaden i Riga existerar fortfarande, den hyser i dag Lettlands parlament. Vapensköldarna är utförda i metall med påmålade vapen och bland de upphängda vapen hittas t.ex. furst Gagarin, greve Stroganow, Demidov, von Knorring, Adlerberg och von Wolffeldt.

En presentationsvideo hittas på <http://www.saeima.lv/en/architecture-of-the-main-building-of-the-saeima>

Carl-Thomas von Christierson

KODETABEL TIL SIEBMACHER

Det gamle standard-værk for tyske våben er: Johann Siebmacher: *Wappenbuch*.

Den gamle våbenbog udkom i talrige udgaver fra 1596 og frem, efterhånden voksede den til 18 dele.

Udgaven 1859-1967 på ca. 125 bd. kaldes '*Der Neue Siebmacher*', men nyeste afsluttede udgave (som både er våbenbog og adelsleksikon) hedder: *Siebmacher's Großes Wappenbuch* 1970-1999 bd. 1-35 + A-H.

Stort set en repro-udgave af den forrige (Neue), men i færre bind og dermed mere overskuelig. De mange dele er samlet i 35 geografiske bind. Alt ialt ca. 110.000 våben.

Kort før denne repro-udgave kom et registerbind, som dækker både den gamle våbenbog og den nye udgave - og dermed også den store: Jäger-Sustenau: *General-Index zu den Siebmacher'schen Wappenbüchern 1605-1961*. 1964.

General-Index giver for hvert navn en kode og et sidenummer som fx: PoAE 17. Koden peger på et bind i 'Neu'-udgaven 1859 ff, og i Index er der to tabeller som først oversætter bogstav-koden til en talkode, og derefter talkoden til titlen på et af de ca 125 nye/gamle bind. Hvis man nu har repro-udgaven 'Großes' på sit bibliotek, kan man derefter begynde at gætte på, hvilket af de 35 bind man kan finde den titel i. Alt ialt er det et ret besværligt arbejde. Når jeg endelig står jeg med bindet i hånden, har jeg ofte glemt både sidetallet og det navn jeg ville slå op. Derfor har jeg lavet denne tabel, som oversætter bogstav-koden direkte til bind og del, i eksemplet: Bd. 15 A. Adressen er:

http://danbbs.dk/~stst/slaegt_adel/0_siebmacher_codetable.htm

Man kan også google: Siebmacher codetable.

Steen Thomsen

SÆRTILBUD: KØB ÆLDRE NUMRE AF SKANDINAVISK VAPENRULLA!

Årgangene til og med 2009/10 sælges nu til særpris.

Årene 1963-1970 kaldtes årgangene nr. 1-10, derefter angives de med årstal, nogle gange dobbeltårgange.

Til salg er: hæfte 2-10 og årgange fra og med 1975 til og med 2009/10. udsolgt er nr. 1 (1963), 1974 og 1983, og af enkelte årgange findes kun ganske få eksemplarer. Ordre ekspederes i den rækkefølge de modtages med forbehold for at yderligere årgange kan blive udsolgt.

Pris:

10 DKK pr. hæfte plus porto, eller

200 DKK plus porto ved samlet køb av samtlige resterende årgange.

Bestilles hos Bo Møller på mail: moller@heraldik.org

THE 4. FREE INTERNATIONAL BIRMINGHAM HERALDRY CONFERENCE

7-8 AUGUST 2017

**THE HERALDRY SOCIETY,
THE BIRMINGHAM AND MIDLAND
SOCIETY FOR GENEALOGY AND
HERALDRY**

WITH

THE BIRMINGHAM HERALDRY PROJECT

announce and request speakers for

**THE FOURTH FREE
INTERNATIONAL BIRMINGHAM
HERALDRY CONFERENCE**

Theme: Faith/Church Heraldry

**Monday 7th and Tuesday 8th
August 2017**

Council House, Birmingham

President:

Robert Noel, Lancaster Herald

**Prospective speakers and possible delegates are
asked to contact:**

**Adrian de Redman, City Honorary Armorer,
The Lord Mayor's Parlour,
Council House, Victoria Square,
BIRMINGHAM B1 1BB**